GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 122. Lunĭ, Marţĭ 17 (29) Iulie 1884.

Braşovŭ în 16 (28) Iulie.

Hotărîrea Croaţilorŭ de a demonstrá în contra înfrăţirei faimóse dela Praga prin absentarea lorŭ dela festivitatea deschiderei teatrului cehicŭ, a turnatŭ oleu pe foculŭ amorului ceho-maghiarŭ.

Organele lui Rieger, care de mai mulţĭ anĭ încóce caută şi ḍiua cu luminarea amiciţia Ungurilorŭ, întrebuinţéză incidentulŭ cu Croaţii spre a dá nouilorŭ aliaţĭ politicĭ de peste Laita o probă de simpatiă nefăţărită, se înţelege deocamdată numai pe hârtiă. Aceste foi îşĭ ieau chiar avêntulŭ de a combate purtarea maghiarofagului Starcevicĭ şi a studenţilorŭ croaţĭ.

Foile unguresci din parte-le vorbescŭ cu multŭ satisfacţiune de isolarea, în care s'ar aflá aḍĭ agitatorii pentru idea marelui imperiu croatŭ dela sudŭ. Vedeţĭ — ḍicŭ ele cătră Croaţĭ — că nicĭ cei de unŭ soiu cu voi nu vĕ mai sprijinescŭ!“

In timpŭ ce sĕ făceau declarările de amorŭ între politicii militanţĭ cehĭ şi maghiarĭ, opiniunea publică a Cehilorŭ îşĭ formulà judecata sa despre comedia pretinsei înfrăţirĭ cu Maghiarii.

Intr'unŭ articulŭ alŭ ḍiarului „Obzor“ din Olomuţŭ (Olmütz) se esprimă în modulŭ celŭ mai fidelŭ adevĕratele sêmţĕminte ale Cehilorŭ faţă Maghiarĭ. Reproducemŭ aicĭ părţile esenţiale ale acestui articulŭ, care ar puté servi şi altora în asemenea situaţiune de învĕţătură. „Obzor“ ḍice

„După esperienţele trecutuluĭ şi ale presentului este greu de a aflá unŭ motivŭ pentru simpatii între Ungurĭ şi Cehĭ. E greu de a sus ţiné relaţiunĭ de simpatiă cu o naţiune, care în sĕlbătăcia ei a întrecutŭ şi pe Mongolĭ, care a luptatŭ în contra părinţilorŭ noştri, a distrusŭ imperiulŭ mare moravŭ şi a nimicitŭ Belgradulŭ nostru aşa că aḍĭ nicĭ de urmă nu-i mai putemŭ dá. E greu a trăi în amiciţiă c'unŭ poporŭ, care lucră şi sĕ năsuiesce ca sĕ nimicéscă pe fraţii noştri *Slovacĭ*, pe carĭ i-au smulsŭ dela peptulŭ mamei slave, spre ai despoiá de limba, de consciinţa şi de cultura lorŭ naţională, şi pentru carĭ nu cunoscŭ decâtŭ asuprire fără marginĭ.“

„De repeţite orĭ au negoţiatŭ conducĕtorii naţiunei nóstre pentru o împăcare politică cu conducĕtorii Maghiarilorŭ, dér totdéuna fără succesŭ. Vitezilorŭ fii ai regatului ungarŭ nicĭ nu li-ar veni în minte de a ne salutá pe pămêntŭ ungurescŭ în limba cehică. Noi nu putemŭ sĕ fimŭ nepăsătorĭ faţă de sórtea fraţilorŭ noştri, a Slovacilorŭ. Voimŭ sĕ le dămŭ unŭ sprijinŭ moralŭ în lupta lorŭ pentru esistenţa naţională. Acésta însĕ nu o putemŭ face, décă vomŭ simpatisá cu inimicii lorŭ cei mai marĭ.“

„N'amŭ avé sĕ ḍicemŭ nimicŭ contra primirei onorifice a óspeţilorŭ pacinicĭ maghiarĭ, carĭ au venitŭ la Praga, spre a admirá templulŭ artei, ce şi l'a ridicatŭ o naţiune apĕsată cu propria ei putere, şi carĭ se bucură privindŭ la natura şi artele frumósei nóstre patrie morave şi cehice. Dér o asemenea visită nu este suficientă, spre a priví în aceştĭ óspeţĭ unŭ felŭ de deputaţiune a naţiunei maghiare şi a-i întêmpiná cu simpatii, pe cari nu le putemŭ sêmţĭ până atuncĭ, până când Maghiarii nu vorŭ *renunţa cu desĕvîrşire la maghiarisarea şi asuprirea fraţilorŭ noştri* de unŭ sâuge, a Slovacilorŭ, precum şi a tuturorŭ celorlalţĭ Slavi din Ungaria.“

Declaraţiunea acésta a fóiei din Olmütz cuprinde opiniunea adevĕrată a poporului cehicŭ; ear nu declaraţiunea din „Politik.“ Arfi o mare nebuniă a crede că Cehii se vorŭ lăpĕdá de fraţii lorŭ slavĭ de dragulŭ Maghiarilorŭ.

Publicămŭ mai josŭ părerile ḍiarului „Egyetértés“ asupra înfrăţirei ceho-maghiare. Acésta fóiă are presimţulŭ, că vechia vrăşmaşiă dintre aceste doue popóre nu va încetá. Ea cere dela Cehĭ unŭ preţŭ prea mare pentru amiciţia maghiara, cândŭ ḍice că se renunţe a mai luá în apĕrare pe fraţii lorŭ asupriţĭ din Ungaria. Orĭ câtŭ de moderaţĭ ar fi Cehii, cum ar puté se renunţe ei de a dá Slovacilorŭ, décă nu altŭ ajutorŭ celŭ puţinŭ sprijinŭ moralŭ.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Toulon, 27 Iuliu. — De erĭ séră până astăḍĭ la 10 óre înainte de améḍĭ au muritŭ de coleră aicĭ 8, ér în Marsilia 18 persóne.

In Toulon se constată o însemnată schimbare spre bine.

Astăḍĭ Duminecă au muritŭ de coleră în Toulon 3, în Marsilia 17, în Aix 6 persóne.

Cronica ḍilei.

Erĭ a sositŭ în Braşovŭ copilulŭ **Mauriciu Frankl** renumitŭ prin producţiunile sale matematice. Elŭ nu este încă de 11 anĭ şi face în capŭ operaţiunile cele mai grele cu numerĭ întregĭ cu o deplină esactitate şi mare repeḍiciune. A fostŭ admiratŭ de cei mai străluciţĭ matematicĭ ai Germaniei, Franciei, Angliei, Belgiei şi Olandei. Mâne Marţĭ, va începe producţiunile sale şi aicĭ în Braşovŭ. Talentulŭ acestui copilŭ se póte numi cu dreptŭ cuvêntŭ fenomenalŭ.

Măestrulŭ aritmeticŭ, care a făcutŭ câte-va probe şi la biroulŭ redacţiunei nóstre, va ţiné **prima producţiune** »in **hala festivă**« de lângă pórta Scheilorŭ împreună cu o representaţiune a trupei unguresci de aicĭ — mâne Marţĭ în 16/28 Iuliu.

*

Intre Comarnicŭ şi Sinaia s'a înfiinţatŭ de Vinerĭ unŭ serviciu de trăsurĭ, carĭ vorŭ circula, până ce se va restabili linia ferată. Acéstă restabilire, se crede, că nu sĕ va sfêrşi mai curêndŭ, decâtŭ în două sĕptămânĭ.

*

»România« dă **sub reservă** scirea, că primulŭ ministru alŭ României, Brătianu s'arŭ gândi sĕ părăsiască puterea lăsândŭ succesiunea lui N. Creţulescu. Causa ar fi dificultăţile esteriore. Ea ḍice că d-lŭ Brătianu ar fi primitŭ sfatulŭ, chiar şi din Berlin, sĕ ia acéstă hotărîre.

*

Acelaşĭ ḍiarŭ scrie: Se ḍice, că prinţulŭ Batemberg alŭ Bulgariei, va face o visită Regelui şi Reginei României la Sinaia.

*

Societatea lirică din Iaşĭ a publicatŭ unŭ concursŭ pentru **trei burse**, ce se vorŭ da elevelorŭ, carĭ se vorŭ distinge ca soprane, mezo-soprane şi contralte. Concursulŭ se va ţiné la conservatoriulŭ de acolo în 2 Septembre.

*

Comisiunea centrală pentru filoxeră, din România a publicatŭ unŭ regulamentŭ privitorŭ la mĕsurile, ce sunt de luatŭ împotriva propagărei filoxerei.

*

Consiliulŭ de ministri din România discută cestiunea, unde ar fi mai bine sĕ se clădéscă zidirea pentru muzeulŭ şi biblioteca statului. Anulŭ acesta se vorŭ lucrá numai planurile.

*

»Telegrafulŭ« scrie: Marţia viitóre vorŭ plecá în America, din Iaşĭ, peste 500 Evrei. Parte din aceştia emigréză pe cheltuiala comitetului israelitŭ ad hoc, ér parte cu banii lorŭ.

Mereu numai înainte!

*

Elena **Teodorini** a avutŭ unŭ nou succesŭ în »Traviata,« pe scena teatrului Colon din Buenos-Ayres. Ḍiarele de acolo vorbescŭ cu laude de dênsa.

*

»Curierulŭ financiarŭ« scrie: In Maiŭ şi Iunie lăcustele au năvălitŭ într'o parte din Dobrogea; au adusŭ óre-carĭ stricăciunĭ recoltelorŭ. Mĕsurĭ s'au luatŭ pentru distrugerea lorŭ şi, după câte ni se spune, cu destulŭ succesŭ.

*

Din Constantinopole se anunţă, că Pórta a hotărîtŭ sĕ închidă cu forţa **oficiile postale** străine din imperiulŭ sĕu, décă nu le vorŭ închide statele, cărora aparţinŭ. Rusia, se crede, că aproba acéstă hotărîre a Porţei otomane.

*

Gazeta Naţiunea din Berlin află, că s'a proiectatŭ la Petersburg deschiderea unei esposiţiunĭ universale de obiecte de arte în 1885.

*

Din 100 **nihiliştĭ** arestaţĭ în Varşovia 46 au fostŭ liberaţĭ. Intre ei este şi procurorulŭ Cicerin.

*

»Gazeta Krakowska« din Varşovia scrie, că Ţarulŭ nu se va opri acolo, ci se va duce la Skierniewice. La trecerea Ţarului Varşovia va fi iluminată. Se mai scrie, că anulŭ acesta Ţarulŭ va face împreună cu Ţarina o călătoriă la Copenhaga.

*

Senatulŭ francesŭ a începutŭ desbaterea proectului de revisuire.

*

Guvernulŭ spaniolŭ va publica o notă, cu care se va sfêrşi incidentulŭ lui **Pidal**.

*

»Ateneulŭ« din Roma scrie, că s'a descoperitŭ între Subiaco şi Tenne o vilă frumósă a împĕratului romanŭ Nero.

*

Unŭ germanŭ americanŭ se ḍice, că a inventatŭ unŭ balonŭ, ce se **póte cârmui**. Secretulŭ nu voesce sĕ-lŭ descopere, decâtŭ numai **Germaniei**, patriei sale, ca sĕ'Ĭ fie numai ei folositorŭ în rĕsboie.

Serbătórea lui Horia.

Acum se ocupă şi »Pester Lloyd« (nr. dela 25 Iuliu p. n.) de serbarea centenarului revoluţiunei dela 1784. Aranjarea unei asemenĭ serbărĭ în România numita fóie o declară de unŭ „scandalŭ“ şi pe arangiatorĭ îi claséză ntre cei mai periculoşĭ agenţĭ ai Rusiei, şi face responsabilă pentru faptele lorŭ oposiţiunea din România, care nu s'ar gândi decâtŭ la detronarea regelui Carolŭ şi înfiinţarea unei republice a statelorŭ balcanice. După o întroducere, în care ḍice, că oposiţiunea din România nu e decâtŭ o **asociaţiune pentru cultivarea scandalelorŭ**, face următórele observărĭ scandalóse:

„După informările nóstre tótă acésta oposiţiune se ocupă în aceste momente cu pregătirea serbării centenarului lui Horia şi Cloşca. Acéstă serbare însĕ nu o face ea de capulŭ ei, ci este îndemnată de aşa numiţii **emigranţĭ ardelenĭ**, carĭ s'au făcutŭ o adevĕrată **plagă a României**. Toţĭ, carĭ cunoscŭ relaţiunile Românilorŭ, ḍicŭ, că acéstă demonstraţiune, ca tóte cele de soiulŭ ei, o aranjéză nisce emigranţĭ ardelenĭ, ce n'au alta de lucru, carĭ trecŭ din Ardélŭ în România şi, apoi — de vreme ce şi stăpânirea de acolo e puţinŭ aplicată sĕ dea posturĭ unorŭ indivíḍĭ semi-culţĭ — voescŭ sĕ restórne de odată şi Ungaria şi România. Décă se găsesce în Sibiiu séu în Braşovŭ unŭ jurnalistŭ, a cărui prosă se rĕtăcéscă fără căpĕtâiu în tóte părţile, respinsă de fiecare redacţiune, décă se găsesce unŭ candidatŭ, care nu e în stare sĕ trécă esamenulŭ de profesorŭ la scólele medii, séu unulŭ, care nu póte trece culmea esamenelorŭ juridice, aşa cum a întrodus-o tirănia Ungurilorŭ, ce face?... repede se duce preste munţĭ şi ca martirŭ politicŭ îşĭ mănâncă pânea sa plină de lacrimĭ. E vina guvernelorŭ de mai înainte, că au primitŭ şi au adăpostitŭ acestŭ soiu de ómenĭ cu bunătate multŭ mai mare, decâtŭ li se cădea; acum nicĭ unŭ guvernŭ românŭ nu mai póte purtá grijă de drăgălaşii óspeţĭ, carĭ se înmulţescŭ mereu. Domnulŭ Brătianu este unŭ spiritŭ cu multŭ mai positivŭ, decâtŭ sĕ-şĭ facă de trébă cu acéstă breslă. Şi fiindcă guvernulŭ nu voesce sĕ-şĭ facă de lucru cu aceştĭ cavalerĭ, caută sĕ-şĭ facă ei de lucru cu elŭ. Ei sunt, carĭ provócă cele mai multe scandale

împotriva Ungariei şi monarchiei şi şi serbarea centenarului lui Horia şi Cloşca trebue sĕ li-o punemŭ în socotéla lorŭ.

Trebue, sĕ lămurimŭ puţinŭ aceste relaţiunĭ, din temeiulŭ, că noi nu amŭ voi sĕ se judece falsŭ în presa patriei nóstre comedia, ce se pregătesce la hotarele nóstre. Inteligenţa română, toţĭ cei ce în Bucuresci se numĕră între cei bogaţĭ, cu rangurĭ şi cu caracterŭ, se împărtăşescŭ într'o mică mĕsură de aceste întêmplărĭ. Ce-i dreptŭ, universitatea de acolo, ia parte la ele; déră după cum la noi ómenii cu minte au desaprobatŭ auto-da-féulŭ studenţilorŭ din Cluşŭ, totŭ aşa şi cercurile serióse ale Bucurescilorŭ nu se vorŭ bucurá, vĕdêndŭ, că junimea de acolo se îndeletnicesce cu sĕrbătorirea unorŭ bestie răpitóre şi turbate, carĭ nu-şĭ găsescŭ semenĭ, decâtŭ în jacueriile evului mediu. Sĕ se mai bage apoi în sémă, că »universitatea« din Bucuresci nu trebue sĕ ni-o închipuimŭ chiar ca flóre a tinerimei române; de vreme ce adevĕrata junime studiósă a României se cultivă mai cu sémă în Paris, Berlin şi Viena, pe cândŭ la peptulŭ şcólei din Bucuresci laptele sciinţei nu-lŭ sugŭ, decâtŭ nisce tinerĭ adeseorĭ fórte îndoelnici.

Foia peştană ḑice, că cabinetulŭ românŭ sufere de bună sémă cu temeiu, faptele opositiunei pe câtŭ timpŭ se ocupă de constituţia ţĕrii, acésta este esplicabilŭ. »Cu totulŭ altă judecată trebue sĕ facemŭ însĕ, cândŭ în Bucuresci se hotărĕscŭ sĕrbătorĭ pentru mărirea unorŭ fapte, carĭ în ḑiua de astăḑĭ numai între Zulucafrii arŭ mai puté trece de obiecte ale admirării. Aceste observărĭ nu suntŭ dictate de sentimentele nóstre naţionale. Dar décă îi póte fi cuiva pe placŭ, că în România în anulŭ 1884 faptele celorŭ din urmă antopofragĭ europenĭ sĕ sĕrbătorescŭ, vecinii României vorŭ avé a face mai puţine obiecţiunĭ, de câtŭ orĭ cine. Neîndoelnicŭ este însĕ, că România se desface prin acésta de orĭ ce comunitate culturală cu Europa!«

»Pentru aceea este de recomandatŭ o represiune energică a acestorŭ excese din partea guvernului din Bucuresci, cu tóte că aceste suntŭ numai o verigă din lanţulŭ celŭ lungŭ de excese, prin a cărorŭ pregătire socoţesce oposiţiunea, că va stabili o contrabalanţă ispràvilorŭ actualului cabinetŭ. —

—0—

Din Dobolii de josŭ unŭ óre-care B. A. scrie cătră »Szekely Nemzet‘ cu data 24 Iuliu între altele:

»Prin arangiarea sĕrbătórei centenare, urmaşii lui Horia dovedescŭ, că ei acum după 100 de anĭ încă totŭ aceiaşĭ convingere o nutrescŭ, de care au fostŭ animaţĭ antecesorii, convingerea, că trebue sĕ năsuiéscŭ de a stêrpí pe Maghiarĭ. Dar ca se stêrpéscă pe Maghiarĭ, Valachii nu sunt destulŭ de tarĭ. Chiar de arŭ puté face, ca sĕ învie din morţĭ Traianŭ, căruia iarŭ fi ruşine, că a fostŭ càndva Valachŭ, ei nicĭ atuncĭ n'arŭ puté stêrpí elementulŭ maghiarŭ, care de 1000 de anĭ, e stăpânŭ peste Ungaria......

B. A., ḑice apoi, că Românii, carĭ trecŭ din Ardélŭ în România sunt capulŭ rĕutăţilorŭ şi agiteză. Aceştia arŭ asigurá pe tótă lumea românéscă, că ei vorŭ cucerí Ungaria. Şi apoi esclamă:

»Hei! concetăţenilorŭ Românĭ, multă apă va mai trece pănă atuncĭ pe Dunăre!

.....Dar pe de altă parte noi nu ne tememŭ de arangearea acelei sĕrbătorĭ. Primulŭ nostru ministru, Coloman Tisza are cu multŭ mai multă minte, decâtŭ sĕ facă paşĭ pentru oprirea ei, deşí i-arŭ stá în putere a face acésta.

»Serbaţĭ decĭ, Valachilorŭ, ḑiua esecuţiunei hoţilorŭ şi tâlharilorŭ Horia, Cloşca şi Crişianŭ şi arătaţĭ prin acésta, că sunteţĭ demnĭ urmaşĭ ai strămoşilorŭ voştri! Ér aceia, carĭ nu-şĭ vorŭ aduce aminte de strămoşii lorŭ şi nu vorŭ serbá amintirea tâlharilorŭ, vorŭ dovedì, că suntŭ credincioşĭ cetăţenĭ ai patriei maghiare.«

Mĕsurĭ în contra supuşilorŭ ruşĭ din Berlinŭ.

Póte în nicĭ o capitală a Europei apusane nu trăiescŭ atâţĭ supuşĭ ruşĭ ca în Berlin, oraş care întreţîne unŭ viu comerciu cu vecina Rusiă. Tocmai pentru aceea şi pentru că din foile oficióse se scie, că curtea din Berlinŭ trăiesce în cea mai bună înţelegere cu curtea din Petersburg, sunt fórte suprinḑĕtóre mĕsurile severe, ce le-a luatŭ d'odată guvernulŭ germanŭ în contra Ruşilorŭ locuitorĭ în Berlin. Par'că d. de Bismark ar voi se cureţe Berlinulŭ de Ruşĭ.

Direcţiunea poliţiei a adresatŭ Ruşilorŭ de tótă categoria, cari locuescŭ în Berlinŭ precum: comercianţĭ, agenţĭ, industriaşĭ de sine stătătorĭ, studenţĭ, calfe ş. a. însuraţĭ şi neînsuraţĭ, chiar şi acelora, cari sunt căsătoriţĭ cu femei germane, tinerĭ şi capĭ de familiă încărunţiţĭ, cari trăiescŭ de mulţi anĭ în capitala pruséscă, ordine scurte, cari se împartŭ în doue categorii. Unora li se dă voie de a petrece în Berlinŭ câtva timpŭ, ear ceilalţĭ sunt provocaţĭ de a părăsi capitala în timpŭ de 14 ḑile.

Biletele de petrecere condiţiunată sună aşa:

Supusulŭ rusŭ....... primesce licenţa, ce se póte revocá orĭ şi când, de a petrece în Berlinŭ timpŭ de unŭ anŭ (séu şése lunĭ séu trei lunĭ.) După espirarea acestui termenŭ trebue sĕ părăséscă Berlinulŭ fără a mai aşteptá o provocare specială.

Ordinele directe de espulsiune, carĭ au trebuitŭ se le subscrie adresaţii, îi provócă de a părăsí Berlinulŭ în timpŭ de 14 ḑile (séu patru sĕptemânĭ) adăugêndŭ următórele:

»Décă ... adresatulŭ ... nu va satisface acestui ordinŭ şi va petrece peste terminulŭ arătatŭ în Berlinŭ séu se va întórce aicĭ va fi pedepsitŭ conformŭ § 132 nr. 2 alŭ legei despre administrarea ţĕrei dela 30 Iulie 1883 cu o amendă în banĭ de 50 mărcĭ, seu cu 10 ḑile arestŭ pentru fiecare casŭ s. c. l.

Mĕsurile aceste mai multŭ decâtŭ rigoróse sunt cu atâtŭ mai surprinḑĕtórĕ, cu câtŭ nu sĕ scie cu siguritate, din care motivŭ sĕ ieau. „Berliner Tageblatt,“ care aduse mai întâiŭ scirea despre ele, voiesce sĕ descrie lucrulŭ aşa ca şi cândŭ acele mĕsurĭ s'ar fi luatŭ de cătră poliţia din Berlinŭ independentŭ şi nu la cererea guvernului. Acésta asigurare bate la ochĭ şi dă încă şi mai multŭ nutremêntŭ diferitelorŭ bănuelĭ.

Numita fóie berlinesă esprimă acum pĕrerea, că góna Ruşilorŭ din Berlinŭ s'ar face din causă că Ţarulŭ Alexandru III. ar fi hotărîtŭ a face o visită împĕratului Germaniei la Berlinŭ în luna lui Septembre, viindŭ de-a-dreptulŭ dela Copenhaga.

Dér pentru siguranţa persónei Ţarului sĕ fie de lipsă :: scóte pe toţĭ Ruşii din Berlinŭ şi pe aceia, carĭ au familiă şi proprietate şi trăiescŭ acolo de ḑecĭ de anĭ?

Straniă procedere acésta. Espulsiunea Ruşilorŭ din Berlinŭ se face ca şi când Germania s'ar aflá în ajunulŭ unui rĕsboiu cu Rusia. Nu cumva a simţitŭ poliţia din Berlinŭ, că acestŭ rĕsboiu este în ajunŭ de a isbucní?

Maghiarii şi Cehii.

Estragemŭ dintr'unŭ articulŭ de fondŭ alŭ lui „Egyetertés“ dela 22 Iuliu a. c. următórele:

Scimŭ, că în trecutŭ Maghiarii şi Cehii nu simpatisau câtu-şĭ de puţinŭ. Se deosebiau în caracterŭ şi prin politică »Pe Polonŭ îlŭ ospĕtamŭ ér pe Cehŭ îlŭ uramŭ« acésta era încă pe timpulŭ regilorŭ noştri naţ onalĭ politica maghiară. Şi acéstă politică nicĭ atuncĭ n'a fostŭ corectă, cu atâtŭ mai puţinŭ ar fi corectă astăḑĭ. Ungaria are lipsă de prietenĭ, nu de vrăşmaşĭ. Vrăşmaşĭ i-a datŭ Dḑeu destui. Maghiarii sĕ caute prietenia acelorŭ popóre, cu carĭ se potŭ înţelege, a cărorŭ interese nu sunt diametralŭ opuse intereselorŭ maghiare a cărorŭ tendinţe sunt în armoniă cu tendinţele Maghiarilorŭ. Destulŭ vorŭ avé Maghiarii de furcă cu acei vrăşmaşĭ ai lorŭ, carĭ nu vreau sĕ sté la tocmélă cu ei şi cu carĭ Ungaria încă nu póte stá la tocmélă.

Cu Cehii noi numai într'unŭ singurŭ casŭ nu putemŭ stá de vorbă, în casulŭ décă ei îşĭ vorŭ îndreptá în afară privirile, şi décă ei ar dorì legătura cu Rusia, realisarea marelui imperiu slavŭ. Atuncĭ nu vomŭ puté stá la tocmélă. Unŭ mare imperiu slavŭ, care ar fi menitŭ sĕ unéscă pe toţĭ Slavii din lume, ar înghiţĭ Ungaria, căcĭ acésta e încunjurată de Slavĭ. Şi în acéstă privinţă fraţii Cehĭ sĕ nu se legene în ilusiunĭ. Deşĭ câţi-vă Maghiarĭ plinĭ de entusiasmŭ mergŭ la Praga şi iau parte la sĕrbătórea naţională, şi dovedessŭ prin acésta prietenià între ambele naţiunĭ, acéstă însufleţire se va potolí, îndată ce Boemii ar începe sĕ fiérbă într'o căldare cu Rusia. E dreptŭ că noi dorimŭ sĕ scăpămŭ de Austria; adevĕratŭ este şi aceea că multŭ suntemŭ înclinaţĭ a dá ca sĕ scăpămŭ de ea; şi nicĭ o partidă nu doresce acésta mai multŭ, de câtŭ noi, cei ce formămŭ partida independentă. Insĕ la aceea nicĭ odată nu ne vomŭ gândì, ca sĕ schimbămŭ Austria pentru Rusia.

Contra Austriei mergemŭ şi cu dracu, dar contra Rusiei chiarŭ şi cu Austria ne asociămă. In acéstă privinţă Maghiarulŭ nu póte scĭ de glumă; căcĭ de viitoriulŭ sĕu şi de naţionalitatea sa şi de viaţă sa sĕ tractéză. In minuta în care căzacii dela Donŭ vorŭ tăbărĭ în Hradşin, în acea minută va începe la noi lupta pe viaţă şi pe mórte. Décă însĕ Cehii nu dorescu acésta, cĭ dorescŭ libera desvoltare a naţionalităţii lorŭ şi apĕrarea contra supremaţiei germane, atuncĭ potŭ contá pe noi.

Şi noi Maghiarii amŭ luptatŭ contra curentului nemţescŭ, ce voia sĕ germaniseze tóte popórele (tocmai ca Maghiarii carĭ, voescŭ sĕ ne maghiariseze pe toţĭ astăḑĭ Red. G. Tr.). Inţelegemŭ aspiraţiunile Cehilorŭ le scimŭ preţuî. Pe acestŭ tĕrêmŭ le vomŭ fi prietinĭ bunĭ, mai bunĭ de câtŭ orĭ şi cine.

Acelŭ curentŭ lucră şi contra nóstră, dar acum nu se mai manifestéză în a germanisá Ungaria, cĭ în nisuinţa de a stórce Ungaria în interesulŭ Austriei. Efectulŭ acelui curentŭ îlŭ simţémŭ pe cândŭ în Austria elementulŭ germanŭ erá atotputernicŭ. Nu mai dorimŭ ca

---

FOILETONŬ.

Din Basmele scandinave.

Cele trei frunze carĭ cântă.

Traducere de Iôn S. Spartali.

(Fine.)

Tótă ḑiua umblà pe câmpii şi prin pădurĭ şi séra zărí în vêrfulŭ unui munte o lumină, care licărea ca o stea. — »Acolo în vêrfŭ, şéde sora mătuşii mele. Du-te singură căcĭ eu trebue sĕ mĕ întorcŭ la caminulŭ meu« — îi ḑise smeulŭ celŭ micŭ.

Eva porní. După ce mai merse puţinŭ ajunse la o văgăună, în care vĕḑu o mulţime de smei şi smeóice, strînşĭ în prejurulŭ unui focŭ mare şi mai susŭ stá o bătrênă măimuţă, fórte bĕtrână şi fórte urîtă. Eva îĭ ḑişe şi smeócii acestia »dragă mamă« şi o rugà sĕ o ajute sĕ-şĭ găséscă bărbatulŭ.

»Nu sciu unde este‘ — rĕspunse bătrêna. Insĕ am o sora, care este încă odată aşa de bĕtrână ca mine şi numai ea póte sĕ-ţĭ dea vr'unŭ sfatŭ bunŭ.«

Eva dormì în văgăună. A doua ḑi de diminéţă smeóica îi ḑise: »Iţĭ poltescŭ drumŭ bunŭ şi-ţĭ mai poftescŭ sĕ ţi se împlinéscă totŭ ce doresci, şi, pentru că mĭ-ai ḑisŭ „dragă mamă‘ te rogŭ sĕ primesci vêrtelniţa asta. Câtă vreme o vei avé, nicĭ odată nu ai sĕ fii în lipsă, pentru că va depĕnà totŭ tortulŭ pe care-lŭ vei tórce.«

Eva îi mulţămì fórte multŭ pentru vêrtelniţa, care era de aurŭ şi porni şi de aicĭ înainte cu unŭ smeu micŭ, care să-i arăte drumulŭ. Spre séră, zări în vêrfulŭ unui munte o lumină licărindŭ ca o stea. — Acolo şéde sora mătuşei mele. Du-te singură până acolo că eu trebue sĕ mĕ întorcŭ acasă« — îi ḑise smeulŭ celŭ micŭ.

Eva întrà într'o văgăună în munte unde stau smei mulţĭ şi smeóice înprejurulŭ unui focŭ, şi mai d'o parte stá o smeóică bĕtrênă, pitică şi urîtă. Capu-i tremura şi nasulŭ i se atingea de bărbiă. »Bună séra, mamă dragă, îi ḑse Eva. — Bună séra — rĕspunse smeóica cea bĕtrênă. Dar cine eştĭ tu care-mĭ vorbescĭ aşa frumosŭ? Suntŭ doue mii de anĭ de cândŭ trăiescŭ eu aci şi până adĭ nimenĭ nu mi-a ḑisŭ mamă dragă.‘

Nenorocita Eva îi povestí totŭ ce i-se întêmplase şi o intrebà unde şi-ar puté găsí soţulŭ.

»Ah! am auḑitŭ eu vorbindu-se despre prinţulŭ Hat, rĕspunse bĕtrêna după ce se gândì o clipă. Insĕ nu credŭ sĕ-lŭ poţĭ găsí, pentru că a fostŭ aşa de tare fermecatŭ încâtŭ a uitatŭ totŭ. Cu tóte acestea, pentru că mi-ai ḑisŭ »mamă dragă« am sĕ te ajutŭ din tóte puterile mele. Rĕmâi şi dormĭ aci în nóptea asta şi vomŭ mai vorbí mâne.‘

A doua ḑi de diminéţă cândŭ sĕ gătea Eva de drumŭ, smeóica, 'i ḑise: »Sĕ mergĭ după sóre până o sĕ ajungĭ la unŭ palatŭ mare. Sĕ întrí înăuntru pentru că acolo şéde acela pe care-lŭ iubescĭ.«

Pe urmă îi dete şi alte sfaturĭ şi-i dete şi o pungă de mătase şi-i ḑise; »Ţine punga asta, pentru că mi-ai ḑisŭ »mamă dragă«. Nu este aşa frumósă, dar poţĭ sĕ iai dintr'însa orĭ câţĭ banĭ vei voí şi nicĭ odată nu are sĕ se goléscă.«

Eva plecà după ce mulţămí din inimă smeóicei bătrêne şi după ce umblà multă vreme încă, ajunse în faţa unui palatŭ aşa de mare şi frumosŭ cum nu mai vĕḑuse dênsa nicĭ odată. Intrà hotărîtă în curte şi întâlni o femeiă înaltă şi fórte frumósă; era împĕrătésa smeilorŭ. Dînsa cum vĕḑu pe străina îi ḑise rĕstită: »Cine eştĭ şi de unde vii?« — Sunt o biată străină şi cautŭ unŭ locŭ sĕ mă bagŭ slujnică. — Nu cum-va credĭ tu că eu am sĕ primescŭ în slujbă la mine aşa pe orĭ cine ar veni? Pentru tine n'am locŭ, plécă d'aci! şi se uità la dênsa cu nisce ochĭ de păré că vré s'o rupă. Cautŭ să te ascultŭ, dar décă nu potŭ găsi o slujbă în curtea dumitale, celŭ puţinŭ lasă-mĕ să mĕ adăpostescŭ câte-va ḑile şi sĕ mĕ odihnescŭ că tare sunt ostenită, îi ḑise Eva umilită.

— Sĕ fie cum cerĭ, poţĭ sĕ te culcĭ în coteţulŭ gâştelorŭ. Culcuşulŭ este destulŭ de bunŭ pentru tine,« îi rĕspunse împĕrătésa smeilorŭ

Eva, fără sĕ cârtéscă. se duse în coteţulŭ cu gâştele. Acolo, îşĭ aduse aminte de învĕţăturile smeoicei celeĭ bĕtrâne, se puse sĕ tórcă, pe urmă sĕ depene tortulŭ de aurŭ şi de mătase, pe urmă ţesŭ firele astea şi făcŭ unŭ felŭ de pânză frumósă cu care îmbrăcà păreţii coteţului şi-lŭ făcŭ o căsuţă de tótă frumseţea. Pe urmă, luà banĭ din pungă şi se duse în piaţă de unde cumpĕrà carne, vinŭ şi-şĭ găti de mâncare.

După ce fură gata tóte astea se duse la împĕrătésa şi o rugà sĕ-i facă cinstea sĕ vie cu fie-sa vitregă, fata bărbatului sĕu dîntâi, sĕ mănânce la masa ei.

Impĕrĕtésa primì voìosŭ pentru că auḑise pe slugile din curte cum lăudau pe străina.

Eva, după ce-i dete sĕ mănânce ca la o masă împĕrătésca, se puse sĕ tórcă. Impĕrătésa smeilorŭ rĕmase cu ochii bleojdiţĭ. Róta aia de aurŭ care torcea firu aşa de iute şi subţire i se părea lucru celŭ mai scumpŭ şi întrebà décă puté cumva s'o cumpere cu banĭ.

„Nu o vêndŭ pe banĭ, dar ţi-o dau numai décă îmĭ vei împlini o dorinţă, rĕspunse Eva. — Ce vreai? — Sĕ mĕ laşĭ la nópte în odaia prinţului Hat.“

Impĕrătésa smeilorŭ se cam supĕrà de cererea asta, însă la urmă se învoi pentru că avé poftă mare sĕ aibă róta aceea de aurŭ. Şi pe urmă sĕ gândi că tinĕra femeiă n'are sĕ pótă vorbí cu prinţu. Poruncí fie-si sĕ se furişeze în odaia unde ţiné închisŭ pe Hat ca sĕ vadă

sĕ fie éră̦şĭ aşa. Pentru noi, pentru naţionalitatea nóstră este încă mai bine, décă germanii îşĭ vorŭ perde hegemonia în Austria. Căcĭ atuncĭ suntemŭ celŭ puţinŭ asiguraţĭ că cei de dincolo nu se vorŭ mai amestecá în afacerile nóstre constituţionalĭ.

Cehii potŭ conta pe noi, décă e vorbă de aceea ca naţionalităţii lorŭ sĕ i se dea atâta influenţă câtă i compete. Potŭ conta pe noi, décă trebuie sĕ se apere de atacurile îndreptate contra constituţiunei lorŭ, pentru că constituţiunea Ungariei după împrejurările de faţă atérnă si dela aceea, ca dincolo sĕ fie stăpânire constituţională.

Dar dacă voescŭ sĕ se amestece în afacerile naţionalităţilorŭ din Ungaria şi décă se vorŭ ocupá în fantasia lorŭ cu marele imperiu panslavistŭ: atuncĭ Cehii nu numai sĕ nu conteze pe noi, ci sĕ scie că i vomŭ întâmpina ca pe vrăşmaşĭ, şi vorŭ trebui ca sĕ se lupte cu noi. Dela ei depinde decĭ: sĕ fimŭ uniţĭ prin identitatea de interese, séu vrăşmăşi neînblânditĭ!

Corespondenţa nóstră din Comitate.

Lugoşŭ 24 Iulie 1884.

Nu este o ḑi lăsată dela D-ḑeu în care sĕ nu ni-se rupă inima de plângerile durerŏse ale ţĕranilorŭ românĭ pentru nedreptăţile, ce trebue se le îndure aci din partea funcţionarilorŭ administrativi. Câţiva notăraşĭ şi scriitoraşĭ în frunte c'unŭ perciunatŭ de solgăbirĕu şi-au pusŭ carulŭ în petri, cine mai scie la ce poruncă secretă, ca se amărască de nou ḑilele bietului opincariu românŭ. Tóte acestea nedreptăţĭ şi persecuţiunĭ s'au întemplatŭ după alegerile electorale şi numai cu acei alegĕtorĭ românĭ, carĭ au votatŭ solidarĭ cu partida naţională română, contra candidatului guvernamentalŭ. Étă dar ce însémnă astăḑĭ în fericita Ungariă a te folosí de dreptulŭ ce ţi-lŭ dă legea adusă de puternicii ḑilei şi sancţionată de Maiestatea Sa. Insémnă a fi mai apoi şicanatŭ în tótă forma, a fi maltractatŭ, ameninţatŭ cu închisóre, amende în banĭ séu mai scie D-ḑeu cu ce. O sermane opincariu românŭ, până cundŭ vei fi insultatŭ totŭ astfelŭ? Unde suntŭ adevĕraţii tĕi conducĕtorĭ, preoţii şi învĕţătorii, carĭ se te lumineze şi sĕ te ferescă de vulpile viclene?...

Pentru ilustrarea celorŭ ḑise, fie-mĭ permisŭ, D-le Redactorŭ, a produce câte-va casurĭ concrete: Notarulŭ din comuna Cladova — nu departe de Lugoşŭ — unŭ maghiaronŭ alŭ căruĭ nume se finesce cu »ski« îndată, după sĕvĕrşirea alegerilorŭ póte ca sĕ-şĭ înmulţéscă meritele şi sĕ-şĭ câştige graţia superiori lorŭ sĕi, s'a pusŭ a fabrica la »licitaţiunĭ« după modelulŭ, ce îmĭ iau voiă a vi-lŭ alătură şi a le trămite acelorŭ alegĕtorĭ din comuna, carĭ au votatŭ contra candidatului guvernamentalŭ. Pe aceştia sub asprimea legei îi provocá a se presentá pe ḑiua de 4 Iuliu a. c. la Balinţiu înaintea perciunatului solgăbirĕu de acolo şi bunŭ prietinŭ alŭ d-lui notariu. Cei citaţĭ fără întârḑiere s'au şi presentatŭ înaintea amintitului szolgăbirĕu, cu tóte că citaţiunea era făcută fără sigilŭ, fără subscriere şi lipsită de orĭ-ce formă oficiósă. Aicĭ D-lu Notariu şi cu scriitorulŭ solgăbirĕului au ţinutŭ unŭ interegatoriu cu cei acusaţĭ, întrebându-i că pentru ce au votatŭ contra candidatului guvernamentalŭ, apoi cum au cutezatŭ de au eliberatŭ din închisórea din Cladova pe D-lŭ I.... omŭ de încredere alŭ partidei naţionale, care erá tramisŭ de-a controla nelegiuirile ce se întêmpla în acea comună? După ce au luatŭ la protocolŭ rĕspunsurile ţĕranilorŭ i-au trămisŭ, spuindu-le că mai târḑiu li se va aduce judecata.

Dar D-lŭ notarŭ nu s'a mulţămitŭ numai cu atâta, ci făcú unŭ pasŭ şi mai departe. Cu o ḑi înainte de a se întêmpla alegerea de deputatŭ în Lugoşŭ D-lui a împărţitŭ mai multorŭ alegĕtorĭ din comuna Cladova câte unu séu doi fior. după cum i-a datŭ mâna şi punga (altuia) sub condiţiunea, că a doua ḑi toţĭ au sĕ mérgă la Lugoşŭ şi sĕ voteze cu D-lŭ notariu pentru comitele Bissingen, candidatŭ guvernamentalŭ. Firesce, că unii mai slabĭ de ângerŭ au mersŭ şi au făcutŭ după placulŭ d-lui notariu, cei mai mulţĭ însĕ n'au votatŭ pentru guvernamentalĭ. Acuma însĕ d-lŭ notariu în ḑilele trecute a »citatŭ« înaintea primărimăriei comunale pe toţĭ alegĕtorii din comună, carĭ au luatŭ banii, dar totuşĭ n'au votatŭ pentru candidatulŭ guvernului şi i-au provocatŭ sĕ-i înapoeze banii: ameninţêndu-i la din contra cu execuţii şi închisóre.

După ce însĕ unŭ alegĕtorŭ totŭ din aceeaşĭ comună, la repeţitele provocărĭ ale d-lui notariu n'a voitŭ a se presentá înaintea primăriei comunale şi nicĭ ai trimite florinaşii daţĭ înainte de alegere; într'o séră, pe cândŭ unŭ fiiu de alŭ amintitului alegĕtorŭ trecea pre dinaintea cancelariei comunale, unde se aflá d-lŭ notarŭ la jidanulŭ din satŭ sĕ cumpere lumină şi sare — deodată fecioraşulŭ se treḑĭ înhăţatŭ de plăiaşii comunalĭ (strĕjarĭ), carĭ la porunca d-lui notarŭ fără veste se aruncară asupra lui, şi după ce îlŭ bătură bine, totŭ la porunca dlui notarŭ, îlŭ legară şi-lŭ espedară la perciunatulŭ Caiafa dela Bălinţiu ca sĕ-lŭ judece. Pe cale însĕ bietului fecioru bătutŭ nevinovatŭ 'i succese a-o luá la sănătósa, şi nu se opri până la judecătoria reg. cerc. din Lugoşŭ, care credŭ că va ciuntá córnele d-lui notariu făcendu-şĭ datorinţa fie chiar şi faţă de d-lui.

Étă cu ce se ocupă notarii noştrii, după ca s'au sĕvĕrşitŭ alegerile, în locŭ sĕ-şĭ caute de lucrurile lorŭ şi aşa destulŭ de neglese.

Casurĭ asemenea celorŭ înşirate aşŭ puté sĕ vĕ enumĕrŭ încă o mulţime, fie însĕ de-ajunsŭ de astă-dată numai cu atâta! —d—

Aforisme.

Cum nu le place principilorŭ, popórelorŭ şi femeilorŭ, aşa nu-i place nicĭ publicului sĕ-i spuĭ adevĕrulŭ.

Alex. Dumas, fils.

×

Unŭ autorŭ scie de ordinarŭ, ce a voitŭ se scrie, arareorĭ ce-a scrisŭ în adevĕrŭ.

Ed. Pailleron.

×

E cu multŭ mai greu a stêrpí o minciună vechiă decâtŭ a inceţăţení unŭ adevĕrŭ nou.

Albert Delpit.

×

Timpulŭ cântă de jocŭ şi în hora ce se încinge, sĕrăcia dă mâna cu munca, munca cu bogăţia, bogăţia cu abundanţa şi abundanţa cu sĕrăcia.

Voltaire.

×

Cu educaţiunea femeii trebue sĕ se încépă educaţiunea omenimei.

I. H. Say.

×

A fi tristŭ, însemnéză: a te gândí mai totdeauna la tine însuţĭ.

Contesa Diana.

×

Dacă escĭ amicŭ alŭ femeilorŭ, păzeste-te sĕ nu te rĕsfeţe. Ele te amăgescŭ în privinţa facultăţilorŭ tale, ca şi în privinţa slăbiciunilorŭ; odată te judecă într'unŭ felŭ, căcĭ le placĭ; de altă dată nu-ţĭ spunŭ adevĕrulŭ, pentru ca nicĭ tu sĕ nu li-lŭ spuĭ.

×

Cine iubesce totdeauna frumosulŭ, va voi binele: urîciunea e causa rĕului.

W. Brauer.

*

Diverse.

Sinuciderea unui câne. — Se scrie din Mallemort (Boucher-du-Rhône) ḑiarului »Le Petit Marseillais,« despre sinuciderea unuĭ câne, pe care stăpânulŭ sĕu îlŭ credé că este turbatŭ. Acestŭ câne, bănuitŭ, că este bolnavŭ de turbare, era de cât-va timpŭ ţinutŭ la o parte, departe de casă. Părea că este fórte tristŭ din causa acestei aspre tratărĭ. Joia trecută, fŭ vĕḑutŭ îndreptându-se spre moşia unui amicŭ intimŭ alŭ stăpânului sĕu, unde nu fŭ primitŭ, ceea ce-lŭ făcŭ sĕ scótă ţipĕtŭ durerosŭ. După ce aşteptă mai multŭ timpŭ dinaintea casei, fără sĕ i se dea voe d'a intra în ea, se otărî sĕ plece şi sĕ îndreptă în partea despre Durance, coborându-se pe unŭ malŭ rîposŭ; apoi privindŭ înapoi şi scoţendŭ unŭ urletŭ de adio intră în rîu, îşĭ cufundă capulŭ în apă şi după unŭ minutŭ séu douĕ reapărŭ la suprafaţă fără viaţă. Căutândŭ acestŭ felŭ de mórte, bietulŭ dobitocŭ nu voise óre sĕ dovedéscă, că nu este turbatŭ?

Beethoven. — Cântăreţulŭ Barth cercetă odată pe Beethoven şi între altele îlŭ întrebă ce-a mai compusŭ. Arĕtându-i unŭ manuscriptŭ, vestitulŭ compositorŭ ḑise: Eată ce-am scrisŭ, dar nu-i bunŭ, decâtŭ de focŭ. Are sĕ ardă bine. Stai sĕ veḑĭ!« Barth, înspăimântatŭ de intenţiunea compositorului puse mâna pe hârtia de note şi i-o smulse cu putere — apoi se rugă domolŭ, sĕ-lŭ lase sĕ cânte puţinŭ la pianŭ composiţia. Beethoven se învoi şi Barth se puse la pianŭ. Melodia începŭ şi era aşa de dulce la auḑŭ, încâtŭ şi năcăjitulŭ compositorŭ prinse a se înveselí, ér când Barth sfêrşi, pătrunsŭ de entusiasmŭ şi fericire, Beethowen se apropiă şi luândŭ manuscriptulŭ, ḑise: Nu dragulŭ meu, aşa ceva nu se dă pradă focului.« Şi în acestŭ chipŭ se mântuí de perire strălucita composiţiune „Adelaida."

*

Clopotŭ în stomachŭ. — Doctorulŭ elveţianŭ Flury spune, că a scosŭ — acum câte-va ḑile — unŭ clopotŭ din stomachulŭ unui păstorŭ de 23 de anĭ. Bietulŭ păstorŭ îşĭ perdea vĕḑêndŭ cu ochii puterile, nu mai era în stare sĕ mânânce şi mai pe urmă nicĭ sĕ se misce nu mai puté — aşa era de slabŭ şi la aşa năcazŭ îlŭ adusese clopotulŭ. Acesta cântăria 170 grame şi se vede, că s'a folositŭ odată la turmă. Doctorulŭ ḑice, că l'a pusŭ în uimire răbdarea, ce a doveditŭ păstorulŭ. Deplinŭ însănătoşatŭ elŭ şi-a luatŭ acum érăşĭ slujba sa. Interesantŭ arŭ fi însĕ, sĕ scimŭ în ce chipŭ a ajunsŭ clopotulŭ în stomachulŭ păstorului — căcĭ elŭ nu scie şi nimicŭ nu póte spune despre acésta.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

totŭ ce i-se va întêmpla acolo peste nópte, şi când fŭ sĕ se culce prinţu ii dete dintr'unŭ păharŭ ceva de bĕutŭ şi îlŭ adormi.

Eva cum ajunse în odaie, se aruncă de gâtulŭ lui şi dete unŭ ţipetŭ de bucuriă. Ii spuse că era bucurósă că l'a găsitŭ. Dînsu însă nu rĕspundea nicĭ o vorbă pentru că dormea greu. Eva începŭ sĕ-lŭ mângăie şi sĕ-i povestéscă câtŭ umblase până sĕ-lŭ găséscă. Bărbatulŭ sĕu nu rĕspundea nicĭ o vorbă. Sĕrmana Evă nu înţelegea pentru ce tace dînsu. Credŭ că nu-o mai iubesce, se aruncă în genunchĭ la patulŭ unde dormea elŭ şi începŭ sĕ-lŭ róge sĕ-o ierte de rĕulŭ ce-i făcuse şi aşa plângea că şi o pétră s'arŭ fi înduioşatŭ de lacrimile ei. Bărbatu-sĕu nu se puté deştepta. Fata vitregă a împărătesei smeilorŭ care ascultase şi vĕḑuse totŭ, fŭ aşa de înduioşată de iubirea nenorocitei tinere încâtŭ se hotărî sĕ nu-o trădeze şi sĕ nu spuie nimicŭ mamĭ-si din câte vĕḑuse şi auḑise.

De surda plânse Eva şi se rugă tótă nóptea, pentru că prinţulŭ tótă nóptea dormi dusŭ din pricina afionului pe care-lŭ bĕuse. Impĕrătésa smeilorŭ cum intră de diminéţă în odaia unde dormea prinţulŭ Hat înţelese ce se întêmplase. Lăsă pe Eva sĕ plângă şi sĕ se tênguiéscă şi dînsa se bucură de şiretenia ei.

Insĕ Eva nu-şĭ pierdŭ nicĭ câtŭ nădejdea. Işĭ şterge lacrimile, gătesce ér alte mâncărĭ şi ér poftesce la mésă pe împĕrătésa. După ce mânâncă, îşĭ aşéḑă vîrtelniţa de aurŭ, care începŭ sĕ depene singură firele de aurŭ. Impĕrătesi îi veni numai decâtŭ pofta sĕ aibă vîrtelniţa aceea. Eva i-o dete numai s'o lase peste nópte în odaia bărbatului ei. Şi în séra aceea beŭ prinţulŭ afionŭ şi Eva plânse de surda tótă nóptea.

Acum dénsa nu mai rĕmăsese decâtŭ cu punga. După ce pofti pentru a treia óră la mésă pe împĕrătésa smeilorŭ îi dete punga fermecată numai s'o mai lase şi în nóptea d'a treia în odaia prinţului unde vrea sĕ mai facă o probă.

De astă dată se aduse ér prinţului afionulŭ sĕ-lŭ bea. Insă cândŭ luă păharulŭ în mână, fata vitregă a împĕrătesei îi făcŭ unŭ semnŭ pe furişŭ. Dînsulŭ înţelese şi în locŭ sĕ bea păharulŭ, îlŭ vĕrsă binişorŭ d'o parte, pe urmă se culcă şi părŭ că dórme dusŭ.

Impĕrătésa eşi bucurându-se că are acum şi punga fermecată. Eva veni éră de îmbrăţişă pe bărbatu-sĕu. Iar începŭ sĕ-lŭ róge s'o ierte. Dînsulŭ era deşteptŭ însĕ capu-i era aşa de zăpăcitŭ de vrajele smeóicei încâtŭ d'o-camdată nu-i putŭ rĕspunde. Eva începŭ ér a plânge şi-i spuse totŭ ce făcuse ca sĕ-lŭ găséscă şi câtŭ de multŭ îlŭ iubesce apoi îşĭ face sémă singură.

Prinţulŭ auḑind'o vorbindŭ, începŭ a-şĭ aduce aminte. I se pare că se deşteptă dintr'unŭ visŭ urîtŭ. Se scólă o ia în braţe, îi spune că o iubesce şi că totŭ déuna are s'o iubéscă. De bucuriă uită amêndoi tóte durerile. D'odată însĕ li se arĕtă fata care sta acolo pitită din porunca mame-si. Eva cum o vede ţipă de spaimă, căcĭ vĕḑŭ că era vĕndută. Insĕ fata îi ḑise: »Nu vĕ fie témă, nu vreau sĕ vĕ facŭ nicĭ unŭ rĕu ci din potrivă, aş vré sĕ vĕ facŭ unŭ bine. Şi eu am ca şi voi sânge creştinescŭ în vine. Tata a fostŭ ca şi prinţulŭ Hat vrăjitŭ de afurisita de smeóică. Dênsu a muritŭ de inimă rea şi eu aş vrea bucurosŭ sĕ móră ea, pentru că câtă vreme o trăi nicĭ unulŭ din noi nu póte sĕ scape.«

Spusele fetii erau drepte. Pentru ca sĕ scape toţĭ trebuia sĕ móră blestemata de vrăjitóre. Tus-trei se chibzuiră ce sĕ facă când s'a lumina de ḑiuă. Fata se piti iar în colţulŭ unde stătuse până atuncĭ. Prinţulŭ se culcă iar şi se prefăcŭ că dórme. Impĕrătésa smeilorŭ când intră în odaie nu putŭ înţelege ca ce lucru se petrecuse.

Peste câte-va ḑile în palatŭ era mişcare mare. Dênsa vré să se cunune cu prinţulŭ Hat, pe care-lŭ ţiné prin fermecele dînsei închisŭ în palatŭ lângă ea. Făcé felŭ de felŭ de pregătirĭ pentru nuntă. In bucătăria adusese unŭ cazanŭ mare în care trebuiau sĕ încapă optsprеḑece boi.

Trimise sĕ intrebe pe Eva ce trebuia sĕ facă sĕ férbă bine tótă grămada aceea de carne. Eva-i rĕspunse că trebuia sĕ fiarbă cazanu până i-s'o face fundulŭ albastru. Atuncĭ împĕrătésa puse de se aprinse suptŭ cazanŭ unŭ focŭ gróznicŭ de mare, în care de tótă clipa se aruncau copacĭ întregĭ şi fiă-sa şi princesa şi prinţu chiar îi spuseră că fundulŭ cazanului nu se făcuse încă albastru. Vrŭ sĕ vĕḑă chiar cu ochii ei, şi se plecă sĕ se uite în fundulŭ cazanului; cum o vĕḑŭ aşa îndoită, prinţulŭ o luă de călcâie şi o asvêrli în apă care clocoté unde şi muri.

Atuncĭ fata ei dobêndindu-şĭ tóte bunurile şi fiindŭ acum liberă plecă împreună cu prinţu şi cu princesa după ce-şĭ luă róta, vîrtelniţa şi punga fermecată. După o cale lungă ajunseră la unŭ palatŭ mare a căruĭ învelitóre strălucia ca focu la sóre. In curtea palatului aceluia erá unŭ alunŭ verde, şi d'asupra alunului trei frunze de aurŭ carĭ cântau. Ai fi creḑutŭ că cântă o harfă şi mai multe pasĕrĭ. Princesa cunoscŭ frunzele de aurŭ pe carĭ i le adusese tată-sĕu şi peste o clipă avŭ o bucuriă şi mai mare: câte-şĭ trele cumnatele îi aducéu copilaşii iar pe de altă parte toţĭ supuşii bărbatului ei alergau sĕ-lŭ întêmpine şi sĕ-lŭ primescă cu braţele deschise.

Astfelŭ dar Eva a fostŭ frumosŭ rĕsplătită pentru că cu credinţă îşĭ iubise bărbatulŭ.

Prinţulŭ împĕrăţi cu multă înţelepciune. Tótă lumea spunea, că nu se mai vĕḑuse încă unŭ împĕratŭ mai bunŭ şi o împĕrătésă ca dînsa şi frunzele nu mai tăcéu şi cântau aşa că omulŭ celŭ mai mâhnitŭ la inimă trebuia sĕ se veselescă.

Acum decă vreţĭ puteţĭ sĕ nu credeţĭ ce v'am spusŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iulie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.20
Rentă de aurŭ 4%	91.90
Rentă de hârtiă 5%	88.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.90
Bonurĭ rurale ungare	101.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.15
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	114.80
Renta de hârtiă austriacă	80.95
Renta de arg. austr.	81.75
Renta de aurŭ austr.	103.30
Losurile din 1860	135.40
Acţiunile băncei austro-ungare	858.—
Act. băncei de creditŭ ung.	307.—
Act. băncei de creditŭ austr.	304.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.74
Napoleon-d'orĭ	9.67
Mărcĭ 100 împ. germ.	59.60
Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 13 Iulie st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93½	94
Renta rom. amort. (5%)	95¼	——
» convert. (6%)	97	98
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	34	——
Credit fonc. rural (7%)	102	102¾
» „ „ (5%)	90½	91
» » urban (7%)	101	102
» » » (6%)	97	98
» » » (5%)	87¼	88
Banca naţională a României	1325	1435
Ac. de asig. Dacia-Rom.	344.	345½
« » » Naţională	240½	—
Aurŭ	5 30.	.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.07.	2.09

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 28 Iulie st. n. 1884.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	9.16	9.18
Argint românesc	9.10	9.15
Napoleon-d'orĭ	9.64	9.67
Lire turcescĭ	10.90	10.96
Imperialĭ	9.90	9.96
Galbenĭ	5.62	5.66
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.50
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Numere complete din „Gazetă“ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, carĭ au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe una jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

Nr. 587—884. 3—3

Concursŭ.

La scólele grăniţerescĭ sunt următórele staţiunĭ de învĕţătorĭ de conferitŭ:

1. La scóla din Voila, comitatulŭ Făgăraşului şi la cea din Riualbŭ, comitatulŭ Hunedórei postulŭ de învĕţătoriu diriginte cu salare anuale de câte 300 fl. val. austr.

2. La scóla din Copăcelŭ postulŭ de învĕţătoriu secundariu cu salariu anualŭ de 180 fl. v. a.

3. La scóla din Ţinţarĭ postulŭ unŭ alŭ treilea învĕţătoriu cu salariu anualŭ de 150 fl. v. a.

4. Eventuale la scóla din Orlatŭ postulŭ de învĕţătoriu adjunctŭ cu salariu anualŭ de 200 fl. v. a.

La toţĭ cuartirŭ liberŭ şi lemnele necesarie pentru focŭ.

Aceia, carĭ voiescŭ a ocupá una din staţiunile numite au de trămite cererea lorŭ provĕdută cu tóte documentele prescrise de lege, celŭ multŭ până la 14 Augustŭ an. cur. la „Comitetulŭ administrativŭ alŭ fondului scolariu alŭ foştilorŭ grăniţarĭ din „regimentulŭ românŭ I. în Sibiu.

Tarifa anunciurilorŭ şi inserţiunilorŭ

în „Gazeta Transilvaniei.“

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserţiunĭ şi reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Braşovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Crâsniculŭ Zevedeiu Cădelniţă

în sinodulŭ archidiecesanŭ din strada Măcelarilorŭ.

„Caliculŭ“ din 1 Augustŭ a. c. va tracta eschisivŭ despre experinţele crâsnicului Zevedeiu Cădelniţă, câştigate în sinodulŭ archidiecesanŭ gr. or. din Sibiu şi va fi îndoitŭ mai mare, decâtŭ numerii ordinarĭ.

Abonenţii „Calicului“ vorŭ primí acestŭ numĕrŭ extraordinariu în condiţiunile abonamentului anualŭ séu semestralŭ. Deschidemŭ însă pentru acestŭ numĕrŭ, redigiatŭ de Urzică Scandalografescu, unŭ abonamentŭ specialŭ, cu preţulŭ de 30 cr. séu 70 banĭ şi destinămŭ întregŭ venitulŭ curatŭ, în părţĭ egale pentru:

I. Societatea „Concordia“ din Blajŭ;

II. Premii în favorulŭ „Chorurilorŭ plugarilorŭ românĭ din Ungaria şi Banatŭ.“

Abonamentele la acestŭ numĕrŭ extraordinarŭ la „Caliculŭ“ se potŭ face la orĭ-care librăriă din ţéră şi străinătate séu dea-dreptulŭ la noi, până în 8 Augustŭ st. n.

Totodată deschidemŭ unŭ nou abonamentŭ la „Caliculŭ“ pe alŭ doilea semestru 1884, cu 1 fl. 50 cr. séu 3.50 francĭ. Esemplare complete dela începutulŭ anului costă 3 fl. séu 7 francĭ.

Din anulŭ 1883 mai posedemŭ 24 esemplare complete à 1 fl. 50 cr. séu 3·50 francĭ.

Cei ce voiţĭ a rîde, prenumeraţĭ „Caliculŭ,“ şi care nu va rîde, acela-i maturŭ de sapă şi lopată.

Colectanţii de abonamente primescŭ unŭ rabatŭ de 10%.

Administraţiunea „Calicului.“

Tipografia Alexi Braşovŭ.